

Litteraation numero: 118394/1
Äänitteen nimi: Turvepellot ja ilmastotavoitteet viljelijän ja elintarvikealan kehittäjän näkökulmasta
Äänitteen kesto: 39 min
Litteroitu: Tutkimustie Oy 08.08.2023

Puhujien merkinnät: Hanna Kekkonen
Essi Tahvola

Muut merkinnät: (-) Pois jäänyt sana tai sanan osa
(--) Pois jäänyt jakso
(sana) Epäselvä sana tai jakso
[hakasulkeet] Litteroijan kommentti

Huomautukset: --

[vauhdikasta musiikkia, vaimenee taustalle]

Hanna Kekkonen: Tervetuloa kuuntelemaan Peat it — ilmastoasiaa turvepelloista -podcastsarjaa. Tässä sarjassa keskustelemme vaihtuvien vierailijoiden kanssa turvepeltojen roolista ilmastotematikassa. Tämä podcastsarja on tuotettu osana OMAIHKA-hanketta, joka on toteutettu maa- ja metsätalousministeriön Makera-tutkimusrahoituksen tuella. Lähdetäänpö sitten kuuntelemaan kuka tämänkertainen vierailijamme mahtaa olla ja mistä asiasta hänen kanssaan keskustellaan.

[vauhdikasta musiikkia, musiikki vaimenee]

Hanna: Tässä jaksossa me haastatellaan Atrialla työskentelevää kasvintuotannon asiantuntijaa Essi Tahvolaa. Ja Essi kertoo meille, miten turvemaat, ilmasto ja hiilineutraaliustavoitteet näkyvät hänen päivätyössään ja oman tilan toiminnassa. Ja sitten mennään.

Essi Tahvola: Moi kaikille. Mä olen Tahvolan Essi täältä Atrian alkutuotannon kehitystiimistä. Kotoisin olen Siikalatvan Pulkkilasta. Mä olen alun perin kotoisin maitotilalta ja maatalous on mulle sillä lailla ihan lapsuudesta asti ollut koko ajan tässä elämässä mukana jollakin tasolla. Nuorena lähdin aluksi tuonne metsäpuolelle opiskelemaan ja mä olen tehnyt itse asiassa monta vuotta töitä metsäkoneenkuljettajana ennen kuin sitten olen siirtynyt tänne maatalouden puolelle. Ja siirryin metsäpuolelta pois, koska mun ranteet ei kestänyt. Sain kroonisen jännetupen tulehduksen siitä työstä, niin piti miettiä muuta. Ja jatkoin siitä sitten opiskelemaan kasvinviljelyä sitten eri oppiasteilla ihan tuonne yliopistoon saakka. Ja se kasvintuotanto jotenkin vaan mulle valikoitui semmoiseksi intohimon kohteeksi ihan sitten sattumien kautta. Ja tykkään kovasti. Nykyiseen hommaan johtanut urapolku mulla on aika monivaiheinen. Itse asiassa mä olen tehnyt ennen Atriaa uraa tuolla neuvonnan saralla, että sieltä sitten olen jatkanut asiantuntijatehtävissä eteenpäin. Mä työskentelen Atrian alkutuotannon kehitystiimissä erilaisten kehityshankkeiden puolella. Ja erilaisissa kasvintuotannon asiantuntijatehtävissä sitten täällä Atrian tytäryhtiöitten sisällä. Virallinen työnantaja on Nautasuomi.

No sitten mä olen päivätyöttöni ohella itse viljelijä. Meillä on noin viitisenkymmentä hehtaaria tässä maata. Ja meidän pääsatokasvina on gluteiiniton luomupuhdaskaura. Sen lisäksi meillä on sitten rypsiä ja erilaisia nurmia tietysti, mitä luomukiertoon kuuluukin. Täällä tilalla työskentelee meikäläisen lisäksi puoliso ja me yritetään tässä päivätyöiden ja [naurahtaa] tämän viljelyn välillä tasapainoilla parhaamme mukaan. Meillä tahtoo aina kaikki loma-ajat kulua täällä maatilahommissa, että pitäisi joskus varmaan ottaa joku ihan loma-lomakin [naurahtaa]. Mutta kertoo kyllä ehkä jotain kiinnostuksentasosta, kun vapaa-ajatin jaksaa vaan viljellä.

Meidän tila on täällä Siikalatvan Pulkkilassa, joka siis sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa. Ja meillä on tästä tilan pinta-alasta noin 40 prosaa orgaanisia maita. Ja siihen orgaanisten maiden kategoriaan mahtuu ohutturpeisista maista multamaihin ja sitten ihan rehtiin turvemaahan myöskin, että siellä voi olla muutaman metrin verran sitä turvetta vastassa. Ja kyllähän ne aika omanlaisiansa on näin viljelyteknisesti viljellä. Aika paljon kasvukauden yleinen sääolosuhde vaikuttaa siihen, että onko ne hyviä vai huonoja maita. Esimerkiksi kuivina kesinä niistä ei vesi lopu kesken ja yleensä silloin otetaan parhaat sadot eloperäisiltä mailta. Mutta jos on sitten märkä kesä, niin sitten tietenkin riippuen, että kauanko on ojen jyrsinnästä aikaa, niin voi sitten taas tulla ongelmia. Jos ei suoraan sen sadon itsensä kanssa, niin peltojen kantavuuden kanssa. Että semmoisia käytännön havaintoja tietysti on kertynyt. Semmoinen erityispiirre ja kokemus, mitä meillä on näitten eloperäisten ja etenkin noitten turvemaiden viljelystä tässä viljanviljelynäkökulmassa, on se, että pitää olla muokkausten suhteen tosi tarkka, että milloin pystyy tekemään, mitä siellä täytyy tehdä.

Ehkä voisin semmoisena erityispiirteenä näistä turvemaista sanoa täältä viljanviljelyn ja etenkin luomuviljanviljelyn näkökulmasta, että tavallaan nämä turvemaihin kohdistuva ja niiden muokkausten mahdollisiin rajoituksiin keskittyvä keskustelu on ehkä hieman, ainakin näin luomuviljanviljelijän näkökulmasta, ongelmallista. Koska omakohtainen havainto siitä, että miten näitä maita tulisi viljellä, siis onnistuneesti, meillä otetaan laadullisesti ihan täysin priimaa elintarvikekelpoista satoa kuitenkin ihan näiltä eloperäisiltä mailta, meillä viljellään joka ikistä hehtaaria, mikä on. Ja se ei meillä ainakaan laadullisesti ole huonoa ollut se sato. Niin tämä luomunäkökulma on minusta semmoinen, mikä puuttuu tästä vallitsevasta keskustelusta, koska luomun rikkakasvien hallintakeinot on pääsääntöisesti mekaanisia. Ja jos mietitään sitä, että hallinnon yhtenä suurena tahtotilana on luomuviljelyn yleistäminen näin ylipäättensä. Ja jos me

yhdistetään siihen, että halutaan luomua lisää, mutta samalla esimerkiksi rajoitetaan näitä eloperäisten maiden viljelykäytäntöjä ihan vaikka rajoitusten kautta, niin se on kyllä tosi ongelmallinen yhtälö. Koska esimerkiksi jos tulisi vaikka kiello, että ei saa kyntää tai jotain muuta vastaavaa, niin se vie sitten luomuviljelijältä semmoisen yhden tärkeimmistä keinoista hallita sitä rikkakasvitilannetta pois. Ja mä haluaisin nostaa tämän nyt tässä kohtaa mukaan keskusteluun, että toisin tietäväksi tämmöistä ihan käytännön näkökulmaa. Tämä myös on hieman alueellinen kysymys. Ja etenkin jos alueellisesti haluttaisiin vaikka luomutilojen määrää nostaa, niin täällä Pohjois-Pohjanmaalla on aika tyypillistä, että lähialueiden tiloilla on puolet tai jopa enemmänkin tilojen pinta-aloista nimenomaan turvemaita. Että alkää viekö sitten keinoja pois hallita niitä rikkakasveja, jos luomua halutaan lisätä. Etenkin alueellisesti.

Turvemaiden ilmastovaikutukset tai ainakin niiden pohtiminen ja niiden ympärillä pyöriminen on varsin hyvin tullut tutuksi etenkin tuolta päivätöiden kautta, kun me tuolla alkutuotannon kehitystiimissä pyritään jatkuvasti miettimään parempia keinoja auttaa meidän tuottajia tuottamaan paremmin ja kannattavammin niitä tuotteitansa. Ja myös sitä kautta, että Atrialla on näitä hiilineutraaliustavoitteita. Ja näiden tekijöiden loppusummana, niin olen päässyt kyllä seuraamaan ja perehtymään siihen yleiseen keskusteluilmapiiiriin, mikä aiheen tiimoilta pyörii. Siitä myöskin paljon tulee juteltua viljelijöiden kanssa. Mä siis työni kautta olen tosi paljon suorassa kontaktissa tuottajien kanssa ympäri Suomen. Ja kyllähän heidänkin kanssa tulee sitten keskusteltua tästä, että se viestintä ja mitä mediassa on aiheesta kerrottu, niin se tuntuu, että sitä enenevässä määrin vaan tulee. Ja mä koen vähän itse semmoisia ristiriitaisia tunteita aina joskus siihen ilmastovaikutuskeskusteluun liittyen, koska siinä edelleenkin eletään sellaisessa tilanteessa, että meillä ei ole pitkän aikavälin tutkimustuloksia välttämättä olemassa ylipäättänsä niistä ilmastovaikutuksista. Ja alustavien tutkimusten mukaisesti, niin ehkä on korostunut se, että on eri asia, että puhutaanko me ohutturpeisista maista vai syväturpeisista maista. Niiden päästöt ja käyttäytyminen päästöjen suhteen eroaa toisistaan merkittävästi. Lisäksi semmoinen yksi juttu, mikä esimerkiksi tämän OMAIHKAnkin kautta varmasti tulee selville, on se, että meillä ei loppujen lopuksi ole varsinaista käsitystä, että paljonko meillä edes turvemaita on. Että siitä tehdään tosi kiinnostavaa tutkimusta tällä hetkellä.

Atria on iso konserni ja siinä on paljon erilaisia tytäryhtiöitä. Ja näissä oikeastaan kaikissa tytäryhtiöissä tehdään vähän erilaisia toimintoja tämän ruokaketjun eteen. Täällä Atriallahan löytyy sieltä ihan tästä meidän alkutuotannon organisaatiosta, joka siis hoitaa viljelijöiden kanssa käytävää kanssakäymistä sieltä lihanhankinnasta ja tuotannon ohjauksesta ihan sitten sinne tuotantolaitoksiin itsessään, jossa sitten teurastetaan ja prosessoidaan, tehdään eineksiä, myös kasvipohjaisia kuluttajille. Mutta myös meillä on rehutehtaita. Ja semmoinen kokonaisvaltainen paketti, jossa pyritään tuottamaan puhdasta kotimaista ruokaa mahdollisimman tehokkaasti ja kannattavasti sekä tuottajille että kuluttajille.

Atriahon on tehnyt sitoumuksen, että me tavoitellaan tätä hiilineutraalia lihaketjua vuoteen 2035 mennessä. Ja sen eteen tehdään tosi paljon erilaisia konkreettisia juttuja. Ja se minkälaisia ne asiat on, niin riippuu hieman siitä tytäryhtiöstä, mistä puhutaan. Esimerkiksi tuolla tuotantolaitospuolella on pyritty panostamaan erilaisien pakkausmateriaalien ja ratkaisuiden kehitykseen. Sieltä on saatu ihan palkintoja noista uusista pakkausinnovaatioista, joista on onnistuttu muovin määrää leikkaamaan. On aurinkosähköpuistoa. Ja sitten siellä tuotantolaitosten sisällä on erilaisia tosi fiksuja energiantehostus- ja kehitysratkaisuja olemassa. Sitten meillä on täällä alkutuotannon päässä esimerkiksi aika paljon erilaisia kehitysprojekteja menossa, joiden avulla pyritään sitten saamaan tieteenkin ensin selkoa tästä alkutuotannon päästötilanteesta, mikä se oikeasti on. Sehän ei ole vielä aivan sataprosenttisesti selvää, että me pystytään sanomaan, että joku tuote keskimäärin tarkalleen ottaen on jonkun hiilidioksidiekvivalenttikilon verran. Vaan päästöjen tason selvittämiseksi meillä on tosi paljon tutkimusyhteistyötä muun muassa Luonnonvarakeskuksen kanssa ja muidenkin alan toimijoiden ja organisaatioiden, että päästään tilanteen tasalle. Ja sitten koitetaan miettiä niitä parhaita keinoja sieltä meidän tuottajien näkökulmasta nimenomaan, että millä me sitten näihin tavoitteisiin tullaan alkutuotannon osalta pääsemään.

Mä en osaa kertoa teille, että paljonko atrialaisilla tiloilla on yhteensä viljelyssä turvemaita. Mehän emme tiedä paljonko niitä turvemaita siis ihan oikeasti Suomessa edes on, joten en valitettavasti pysty tuohon ihan tarkasti vastaamaan. Mutta niitä on väistämättä paljon, koska Atrian vahvalla alueella, missä meidän iso joukko tuottajia sijaitsee ja mistä esimerkiksi sitten maitotilat ja sieltä kautta myös ne vasikat sitten tulee, niin merkittävä määrä tuottajia sijaitsee nimenomaan näitten turvemaavaltaien alueiden alueen sisällä. Tulee Pohjois-Pohjanmaat, Kainuut, Savot, tämäntyyppiset alueet. Että sitä väistämättä on tosi paljon. Ehkä jossain kohtaa selviää sitten loppujen lopuksi kuinka paljon.

Ja sitten se, että onko meillä sitten jotain ilmastotavoitteita Atrian sisäisesti juuri turvemaiden viljelyn suhteen, niin ei ole tällä hetkellä. Ja me tässä kohtaa eletään sellaista vaihetta elämässä, että me yritetään päästä tilanteen tasalle, että onko se, ylipäättänsä ne päästöt minkämoiset. Ja mennään siitä sitten vasta eteenpäin. Mutta kyllä tämä suurta huolta meillä, ja on keskeisessä mietinnässä, koska tämä tulee meidän tuottajien kautta tämä turvemaan kysymys sitten tänne mietinnän alle.

Meidän tuottajat ylipäättänsä, niin mä itse ajattelen asioita näin, että se, että ympäristötehokkuus ei ole ristiriidassa semmoisen muunkaltaisen tehokkuuden kanssa. Että ei ole mitään syytä esimerkiksi sillä, että ympäristökestävyys olisi jotenkin ristiriidassa vaikka korkean satotason kanssa. Itse ainakin ajattelen ilmastotavoitteita vähän siitä näkökulmasta, että meidän täytyy kyetä tunnistamaan ne ratkaisut ja tekijät, joissa nämä kaksi asiaa yhdistyy hyvin voimakkaasti, että se palvelee meidän tuottajia samalla kun sitten tietysti konsernin hiilineutraaliustavoitteita. Se ei ole ollut mitenkään systemaattista tai säännönmukaista, paljonko sitten on keskustelua, mutta se aika usein sillain spontaanisti nousee. Ja siis riippuen vähän siitä alueestakin, että minkä alueen tuottajia on. Että yleensä sitten meillä on esimerkiksi aika laajasti Suomen alueella tuommoista nurmi-pienryhmätoimintaa. Ja sitten niiden alueiden tuottajat, jotka sijaitsee siellä turvevaltaisten alueiden keskellä, niin ne tietenkin luonnollisesti ottaa asiaa yleisemmin keskustelun alle. Ja sitä keskustelun luonnetta ehkä semmoinen huoli kyllä leimaa ihan ensisijaisesti. Ja mä siis itse työskentelen enimmäkseen nautatuottajien kanssa ja nautahan on nykyajan demoni [pieni naurahdus] suorastaan. Vaikka sinällänsä on ihan jännää,

että se nauti on nyt syylliseksi joutunut monessakin ilmastojutussa. Koska päinvastoin, sehän on sen sankari. Ja sitten nämä turvevaltaisten alueiden nautatuottajat aika usein on huolissaan, että onko heidän tilansa toiminnalla enää jatkossa edellytyksiä, tullaanko se kenties kieltämään. Siis ihmiset pelkää ihan omien tilojensa toiminnan edestä. Ja se on semmoinen tosi ikävä juttu. Ja se on tosi ikävää, että se keskustelu on sillain käyty, että moni tuottaja on siitä ihan aidosti ahdistunut. Jotenkin toivoisi tuohon julkiseen keskusteluun ehkä sitten semmoista otetta, että muistettaisiin kuitenkin, että tässä on ihmisten työpaikat ja elannot ja sivujuonteena monen muunkin, kun niillä maataloilla on kuitenkin tänne maaseudulle aika työllistävä vaikutus näin ylipäättänsä. Mutta se on hyvin tapauskohtaista sitten.

Hiilineutraaliustavoitteet tuottajakunnassa herättää hieman vaihtelevaa suhtautumista. Niin kuin tuossa aikaisemmin sanoin, että tämä ympäristökestävyys ja tuotannollinen tehokkuus, niin ne ei mun mielestä, niistä ei tarvitse tehdä mitään toistensa poissulkevia tai rajaavia tekijöitä. Ja tavallaan sitten moni tuottaja on vähän ehkä epävarma, että mitä ne hiilineutraaliustavoitteet sitten käytännössä on. Meillähän on kaikki selvitykset aika pahastikin kesken juurikin tällä hetkellä, niin mäkään en pysty sanomaan, että mikä on jokaiselle alkutuottajalle spesifioitu tavoite, että mikä sen täytyy saavuttaa. Siihen suhtaudutaan hieman vaihtelevasti. Meillähän suomalaiset tuottajat on tämän ajan sankareita, ihan oikeasti. Mä ihailen heitä tosi paljon ja heidän työmoraalia ja jaksamistaan ja sitoutumistaan koko touhuun. Ja mä muistuttaisin ehkä kuulijoita, että kuitenkin tilat on oikeiden ihmisten yrityksiä ja he on ensisijaisesti, tai heidän ainakin pitäisi olla, bisnesmiehiä ja -naisia. Ja jos olisi nähtävissä esimerkiksi, että jollakin tietyllä tuotantotavalla tulet saamaan vaikka lisää palkkaa tai tuotteesta jotain lisäarvoa, niin se on huomenna kuule pitkä lista tuottajia jo listautunut sitten sitä kannattamaan. Ongelmana on se, että tämän hetken käsityksen mukaan, mitä nämä hiilineutraaliustavoitteet tulisi ehkä tarkoittamaan, niin ne valitettavasti tiloille tuppaa tarkoittamaan vähemmän tuloja ja enemmän menoja. Ja tämänhän on ihan kestävätilan tilanne sinänsä, että jostakin se pitäisi saada se vara siihen elämiseen tai se tuotanto loppuu kokonaan. Mitäs se sitten tarkoittaa esimerkiksi meidän ruokaturvallisuudelle, että jos tilat rupeaa tippumaan esimerkiksi tämmöisten asioiden takia.

Halusin vaan sanoa ehkä tästä kaikesta sekavasta [pieni naurahdus] selityksestä lopputuloksena, että jos siitä lisätyöstä ja -vaivasta ollaan tuottajille valmiita maksamaan, ja sen rahan täytyy tulla sieltä tuotteen kautta ja kuluttajalta, niin meidän tuottajat tuottaa vaikka päällään seisoen ihan mitä vaan pyydetään. Ei tuottaja ole tässä yhtälössä se ongelma.

[vauhdikasta musiikkia]

Essi: Itse viljelijänä mä en ole ehkä asettanut mitään semmoisia tarkkoja ilmastotavoitteita meidän oman tilan toiminnan suhteen. Mä kasvinviljelytieteilijänä tarkastelen asioita ehkä ensisijaisesti kuitenkin sieltä agronomiselta tasolta, että ne mua henkilökohtaisesti aina eniten kiinnostaa. Mutta itsessään se, että meillä on luomutila, niin se varmaankin nyt jotakin tarkoittaa. Käytetään kevytmuokkausmenetelmiä myös näillä turvemailla. Meillä on esimerkiksi tämmöinen Kvick-Finn-juolakultivaattori, jolla me sitten yritetään taistella tätä väsytystaistelua juolavehneä vastaan. Aina ei siis kynnetä. Ja sitten meillä käytetään vakiona kerääjäkasveja aina tuolla kasvustojen ja kaurojen alla. Nämä kaikki lukeutuu niihin menetelmiin, mitä kuuluu juurikin näihin konkreettisiin ilmastotoimiin ainakin nykytiedon valossa.

Noista kevytmuokkausmenetelmistä voisin ehkä kertoa omakohtaisia kokemuksia. Nyt kun puhutaan siis luomutilan näkökulmasta näistä asioista, niin olen tullut vaan huomanneeksi, että riippuen siitä kunkin kasvukauden ja ajankohdan vallitsevista kosteusolosuhteista ja niin edelleen, palaan vielä siihen kyntöön sen verran, että pitäisin hirveän ongelmallisena sitä, että jos kyntökielto vaikka tulisi täysin näille maille. Koska se kosteusolosuhde siellä pelossa vaikuttaa hyvin voimakkaasti siihen, että mitä siellä on järkevä tehdä tai ei. Mä vältän aina kyntöä, jos se on mahdollista tai järkevää. Mutta on myös vuosia ja olosuhteita, kun sille linjalle on pakko mennä. Ja mä näkisin hirveän ongelmallisena, jos viljelijänä multa vietäisiin vaikka se vaihtoehto pois. Se vaarantaisi pitkässä aikavälissä meidän sadon laatua, koska nämä syyt tulee ihan sieltä, että rikkakasvit on vallassa lähteä leviämään hyvin voimakkaasti. Voidaan siitä vaikka erillinen keskustelu pitää, koska minä en osaa sitä kovin lyhyesti selittää. Ja muutenkin se, että miten se pelto muokkaantuu, niin on yksi tosi tärkeä juttu. Noi meinaan nuo eloperäiset maat on hyvin persoonallisia siinä, että miten ne reagoi mihinkäkin toimenpiteeseen ja minkälaisessakin kosteusolosuhteessa. Ja minä toivoisin, että näitä turvemaakysymyksiä päättämässä olevat henkilöt olisivat itse vähän kokeneet vaikka turvemaiden viljelyä, koska sitä on hirveän vaikea ymmärtää, että miten erilaisia nämä on käytökseltään, jos niitä ei ole päässyt tuollain konkreettisesti tonkimaan ja tutustumaan.

Tuottajat vähän kahdenlaisella asenteella ehkä tuohon ilmastomuutokseen suhtautuu. Ehkä moni on huomannut, että nyt lähivuosina erilaiset sään ääriolosuhteet, niitä on kyllä ollut. Meillä on ollut väliin kuumuutta ja sitten kuivuutta. Ja vielä jokunen vuosi sitten märkyyttäkin. Ja nyt tänä kasvukautena ainakin täällä Pohjois-Pohjanmaalla on ollut molempia, eli märkyyttä ja kuivuutta [pieni naurahdus], sitten vielä samana kasvukautena. Että kyllä se tuottajille sillä lailla on tullut selväksi. Yksi näkökulma, miten tuottajat voi suhtautua mun kokemuksen mukaan ilmastomuutokseen, on odottavasti. Ja tarkoitan sillä sitä, että etenkin täällä Pohjois-Suomessa meidän viljelykasvivalikoima on ihan olosuhteista johtuen hieman suppeahko. Ei ole mahdollisuuksia samaan kuin Etelä-Suomessa. Ja se, että jos meillä vaikka kasvukausi täällä pitenee, niin se voi tuoda uusia mahdollisuuksiaakin ja olla sinällään ihan positiivista. No, sitten se toisenlainen näkökanta on se huoli kyllä. Että kyllä tuottajat jotenkin ehkä julkisessa keskustelussa unohtuu, että he on ihan tavallisia ihmisiä eikä he pahaa tarkoita tai halua kenellekään, vaikka se ainakin keskustelun luonteen mukaisesti tuntuu joskus päinvastaiselta se mielikuva. Että kyllä tosi aktiivisesti seuraa näitä keskusteluja ja haluaa ottaa mietitään juttuja. Ja ei tuottajat halua olla mikään ongelma tässä kuviossa, että kyllähän he ihan tavallisia ihmisiä tässä on. Tuottajien arjessa ehkä eniten näkyy tietysti sitten tämä ääriolosuhteet ja miten se vaikuttaa viljelyyn. Mutta sitten se keskustelun luonne sitten, etenkin jos se on hyvin syyllistävä, niin voi vaikuttaa motivaatioon ja jaksamiseen sitten toisaalta.

Kuluttajat on tosiaan hyvin valveutuneita nykyään. Ei kaikki [pieni naurahdus], mutta kuitenkin aika iso osa. Ja se on positiivinen asia, että kuluttajia kiinnostaa, että miten asioita tuotetaan ja miksi ja näin edelleen. Ja ainakin täällä Atrialla tätä läpinäkyvyyttä pidetään tosi positiivisena juttuna, että ei meillä ole minusta mitään ongelmaa siinä, että ei tämä

mitään salatieteitä ole. Meillä Suomessa eläimet voi ja hoidetaan hyvin muuhun maailmaan verrattuna. Se ehkä tässä kuluttajakeskustelussa on ongelmallista, että meille ehkä ääriajattelijat mielellään lähtee tuomaan semmoista ulkomaailmassa tapahtuvia tuotantoratkaisuita, joita ei edes täällä Suomessa tehdä tai se on laitonta. Ja sitten se mielikuva voi värjytyä tai ennakoasenteita voi muodostua sitten näitten takia. Ja se on sillain harmillista, että meillä ei missään muualla maailmassa ole näin hyvin hoidettu hommaa kuin täällä, niin se sillain on harmillista.

No, kuluttajien toiveisiin vastaaminen sitten etenkin, kun otetaan tämä turvepelto ja nämä hiilineutraaliusjutut huomioon, niin eihän se helppoa ole. Että kun valitettavasti tällä hetkellä tilanne on vähän näin, tai siis kokonaisuutena ehkä, jos pitää koko ajan kiristää tuotantoehtoja, tulee rajoituksia, tulee uusia, en mä tiedä tuotantomuotoja, mutta kuitenkin. Yleensä nämä rajoitukset valitettavan usein johtaa myös jonkun tasoisesti siihen, että kustannukset nousee. Ja siis kuluttaja kuitenkin haluaa mahdollisimman halvalla sitä mahdollisimman laadukasta, niin tämä ei tämä ajatus tahdo aina ihan kohdata. Että mä nyt tuossa aikaisemmin jo sanoin, että tuottajat tuottaa ihan mitä vaan, millä vaan tavalla, vaikka päällään seisoen, jos siitä tarpeeksi saa rahaa. Niin tällä lailla se homma kyllä toimii. Että sitten vastaodotuksena kuluttajalle mä voisin sanoa sen, että kannattaa sillain kriittisesti myös ottaa itsensä kanssa joskus puheeksi se, että jos ei mitään tuottaja saa siitä tuotteestaan, niin voitko sä odottaa, että se pystyisi sitten aina vaan eneneviä vaatimuksia sitten myös täyttämään. Ja sitten myös se, että pitäisi pystyä olemaan sillain sopivalla tavalla kriittinen niitten tietolähteitten suuntaan, että mistä sitä tietoa kaivaa. Että jos vaikka kuluttajat haluaisi tulla tutustumaan meidän toimintaan, niin esimerkiksi Atrialla on erilaisia showroomeja, mihin pääsee katsomaan, että miten broiskua tuotetaan. Että soittakaahan meille, niin kyllä me teille joku tilakäynti järjestetään, jos se yhtään huolia vaikka häivyttää.

Jos palataan siihen, että minkälaisilla keinoilla turvemaiden päästöjä voi sitten hillitä, niin kyllähän meillä tässä se nautojen lisääminen Suomessa [pieni naurahdus] ehkä on semmoinen tehokkain keino. Ja perustelen sen näin, että kyllähän meillä alustavatkin tutkimukset osoittaa sen, että se nurmi ja turve on yhteensä kuin hyvä. Ja jos me halutaan viljellä turvemaita mahdollisimman vähäpäästöisesti, niin se tarkoittaa, että siinä pitäisi sitä pitkäaikaista nurmea sitten suosia. Yhtälö muuttuu ongelmalliseksi siinä kohtaa, kun se tarvitsee se nurmi jonkun asiakkaan eli sen naudan. Ja jo nyt tällä hetkellä meillä Suomessa määrällisesti tuotetaan enemmän nurmea kuin olemassa oleva nautajoukko pystyy siis käyttämään. Ja mä näkisin vähän ongelmalliseksi senkin tilanteen, koska se tuottaja, jos se ei nyt ole nautatilallinen ja se viljelee nurmea, niin se nurmi ei sille viljelijälle tuota oikeastaan paljon mitään varsinaista palkkaa. Totta kai se siitä ne perustuet saa. Mutta useimmille tiloille se ei pelkästään riitä, vaan jos elantoa pitäisi saada, niin kyllä jokainen hehtaari pitäisi pyrkiä pitämään jollakin semmoisella satokasvilla vaikka, josta saa ihan konkreettisesti rahaa. Ja näin kasvinviljelytilallisena itsekkin, niin pitäisin korkeana kynnystä, että mä jättäisin vaikka sen kauran kylvämättä tuonne eloperäisellekin maalle silloin, kun se vuoroviljelykierrossa on. Että tavallaan mä toivoisin, että päättäjät huomioisi myös tämän näkökulman miettiessään sitten niitä ohjailukeinoja. Sitten tietysti, no, vaikka se nauta on nyt ykkösratkaisu [pieni naurahdus], niin kyllähän meillä tässä kevytluokkaisuudella on paljon semmoisia juttuja, mitä voisi yleisemminkin tehdä sitten tuolla turvemaapuolella. Että esimerkiksi se, että ei se tosiaan se kyntö aina ole välttämätön, vaikka se onkin hyvä siellä keinovalikoimassa saada pidettyä. Niin kyllä nuo sinänsä ihan kiitollisia maita on sen kevytluokkaisuudenkin suhteen, kun se tilanne vaan on oikeanlainen ja soveltuva sille. Että ehkä noista se tärkein tulee. Turvemaat on ehkä hieman ongelmallisia sitten jotain kerääjäkasveja ajatellen. Yleensä viljan kanssa se orgaanisten maiden orgaaninen tyyppi, joka sieltä potkii aina sitten loppukasvukaudesta, tekee sen, että jos on etenkin luomutila, niin se kasvusto kasvaa aika sanakkana sinänsä, että herkästi tulee paljon mittaava vaikka kauralle, niin helposti sitten tukahduttaa kerääjät allensa. Että sitten mä haluaisin senkin tuoda esille, että orgaanisilla mailla jotkut kerääjäkasvityypit ratkaisut ei välttämättä ole ihan ongelmattomiakaan.

No, me täällä alkutuotannon kehitystiimissä mietitään jatkuvasti uusia keinoja ja toimintamalleja tehdä asioita fiksummin ja paremmin niin, että kaikki pelaajat pöydässä voitaisi. Ja sillä lailla olen huolissani tällaisesta suomalaisesta alkutuottajasta, että se on vähän vaarassa jäädä jalkoihin näissä jutuissa, kun kaikilla on kova kiire päästä mahdollisimman hiilineutraaliksi. Ja kun hallitukseltakin on tullut säännöllisin väliajoin väläytyksiä siitä, että nämä jo nyt asetetut hiilineutraaliustavoitteet on liian löysiä, että kyllä tässä pitäisi nopeammin päästä siihen tilanteeseen. Ja kenties tarmokkaammin kuin muualla EU:ssa ja globaalista näkökulmasta puhuttamattakaan. Ja tavallaan sitten se on hankalaa, koska meidän alkutuottajat elää sellaisessa ympäristössä, että noitten tuotteiden hintoja, sekä vilja että moni muu, niin niiden yleistä hintatasoa ohjaa globaalit hinnat. Ja jos meillä tehdään, meillä nyt jo tehdään asioita tosi paljon tiukemmilla rajoituksilla kuin monessa muussa maassa, niin se tarkoittaa sitä ihan käytännössä, että meillä joudutaan tekemään enemmän asioita. Ja se yleensä tarkoittaa myös, että kalliimmalla. Ja sitten se tuottaja on tilanteessa, että se joutuu tekemään enemmän töitä, käyttämään enemmän rahaa, että se saa saman palkan kuin jonkun muun maan tuottaja, joka sitten paljon löysemmillä, tai ei välttämättä ole rajoituksia juuri ollenkaan, niin sitten pääsee samaan lopputulokseen. Että se ei sillain ole ihan oikeudenmukaista, että ei ole mikään ihan helppo kysymys. Mä itse asiassa kuulin tuossa, yhden tuottajan kanssa juteltiin ja päiviteltiin sitä, että jostain Keski-Euroopasta tuodussa viljassa, luomuviljassa, on enemmän kasvinsuojeluainejäämiä kuin mitä meidän kotomaisessa tavanomaisessa viljassa. Niin kun ongelmat on tuon tyyppistä tasoa, niin ei tarvitse olla kovinkaan taitava ekonomi, että ymmärtää mikä tässä yhtälössä mättää, siis isossa kuvassa.

Haluaisin vaan lopuksi sitten sanoa, että me tosiaan täällä Atrialla seurataan tätä turvemaakeskustelua ja ollaan aktiivisesti itse mukana siellä taustajoukoissa tekemässä juttuja. Esimerkiksi tämä OMAIHKA-hanke, johon tämäkin podcast kuuluu, niin me ollaan siellä mukana Valion kanssa viemässä asioita eteenpäin ja tutkimassa näitä, että mitenkö meidän jatkossa kannattaa toimia. Haluaisin kaikille tuottajille, jotka kuuntelee, niin vaan sanoa, että me ajatellaan teitä tosi paljon. Ei olla teitä unoitettu millään lailla. Ja me yritetään teidän puolia pitää parhaalla mahdollisella tavalla näissä jutuissa. Että mun mielestä tällaiset OMAIHKA:n tyyppiset hankkeet, jossa osallisina on kuitenkin alan toimijat, niin on sentyyppisiä kehityshankkeita, joita meillä pitääkin olla. Että ne tahot ja tekijät, joita nämä aiheet koskettaa, niin on mukana tutkimassa juttuja, niin mun mielestä tämä on hyvä tapa tehdä asioita ja etsiä niitä sopivia ratkaisuja.

[vauhdikasta musiikkia]

Essi: Millä me tehdään Suomi hiilineutraaliksi 2035 mennessä? Nurmi. Mitä haluaisin tutkia tai minkälaista työtä tehdä tulevaisuudessa? Samaa kuin nyt. Toivoisin, että tässä podcastsarjassa haastateltaisiin tulevaisuustutkija Tuomas Kuhmosta. Kuvailisin työtäni sanalla vaihteleva. Ja jos minä saisin valita osani tässä eliökunnassa, niin minä olisin varmaan joku kaunis kukka. Viettäisinkö talven auringon alla vai kaamoksessa, niin kaamoksessa. Ja kun mä laitan parasta pöytään, niin sieltä löytyy itse tehty lasagne. Ja elämänmotto voisi olla "elä hetkessä".

[vauhdikasta musiikkia, vaimenee taustalle]

Hanna: Palautetta ja ehdotuksia esimerkiksi käsiteltävistä teemoista tai sopivista haastateltavista otamme mielellämme vastaan sähköpostitse hanna.kekkonen@luke.fi. Kuulumisiin.

[vauhdikasta musiikkia, musiikki vaimenee]